

DOCUMENT

L'origen del coneixement nou

UNA CONVERSA DE JULIÁN CARRÓN AMB UN GRUP
DE RESPONSABLES ESPANYOLS DE COMUNIÓ I ALLIBERAMENT

MADRID, 1 D'OCTUBRE DE 2017

FOTOS DE LUPE DE LA VALLINA

Ignacio Carbajosa. Què permet recuperar un nou judici que abracci tota la realitat? D'on ens pot arribar llum per jutjar tot el que està succeint aquests dies a Espanya? «El punt partida del cristià és un Esdeveniment. El punt de partida dels altres és una certa impressió de les coses» («*Acontecimiento y responsabilidad*», *Huellas*, n.4/1998, p. III), deia don Guissani, tal i com ens recordava Julián Carrón a la Jornada d'Inici de curs que va tenir lloc a Madrid l'1 d'octubre. «Però per tal que això pugui arribar a constituir el punt de partida», afegia Carrón, «és necessari que l'Esdeveniment succeeixi ara i que sigui més potent que la impressió que em provoquen les coses».

Aquell mateix dia s'estava produint un referèndum sobre la independència de Catalunya, convocat al marge de la Constitució espanyola pel govern regional, en rebel·lia respecte al govern central. La intervenció de la policia, que seguia el mandat judicial d'impedir l'obertura del col·legis electorals, va deixar imatges d'enfrontament i violència. Les notícies eren confuses i canviant. Tota la societat espanyola estava sacsejada per una gran tensió en la qual es barrejaven sentiments de tristesa i indignació.

Sobre això es parlava durant el dinar que va seguir a la lliçó de Julián. Fou llavors quan un dels comensals, que treballa en un col·legi de la Catalunya rural, zona on abunda l'independentisme, explica el que li havia succeït a una de les seves alumnes a la Jornada d'Inici de curs de batxillers, que havia tingut lloc el dia anterior a Madrid.

Una alumna s'aixeca a l'assemblea davant de dos-cents cinquanta estudiants i diu: «Sóc independentista. Tinc els meus motius per ser-ho, però no només sóc independentista. I aquests dies, de fet, em pregunto constantment qui sóc. Em fa mal que em diguin "separatista", com si jo només fos això. Tot i així, hi ha una cosa que sé amb total certesa: vull ser estimada per sobre de tot això. I em fa molt mal sentir-me jutjada constantment». Immediatament explica com ha viscut les setmanes anteriors carregada

de prejudicis en l'ambient independentista en el qual viu. Prejudicis que tenen a veure amb "Madrid". Tot i així ha decidit absentar-se del seu poble i viatjar just a Madrid, precisament en una data tan significativa com l'1 d'octubre, dia del referèndum il·legal d'«autodeterminació». De fet, algun dels seus familiars passaran el cap de setmana tancats en un col·legi per evitar que les forces de l'ordre el tanquin i impossibilitin el vot de diumenge.

Quina raó poderosa la mou? La noia continua explicant: «Avui sóc aquí, lluny de Barcelona, perquè l'amistat amb una amiga de Madrid m'ha ajudat a despertar, a allunyar-me de l'escepticisme, a jutjar tot el que estem vivint. Ella m'està ajudant a viure, a entendre'm a mi mateixa». La nit anterior, en arribar del llarg viatge, el grup de batxillers de Catalunya havia sigut acollit a una parròquia de Madrid. Arribaven al lloc «que sempre es diu que ens oprimeix» amb una certa por de saber «com ens mirarien la resta de nois». Durant el sopar succeeix l'imprevist: una abraçada a la vida de cadascú, una unitat des d'un mateix cor que desitja, que pateix, que busca. Fins el punt que la noia se sorprèn pensant: «Tan de bo els meus pares fossin aquí! Tan de bo veiessin això tots els meus amics!». Tanca la seva intervenció a l'assemblea dient: «Després d'aquests dies amb vosaltres, després del que he sentit sobre el meu cor, el meu desig i Crist, jo ja no puc dir que sóc diferent a vosaltres. Jo sóc una de vosaltres!».

En aquest moment, Julián va fer un bot de la cadira exclamant: «L'esdeveniment succeïnt!».

El diàleg va seguir així.

Julián Carrón. Només l'esdeveniment cristià, quan succeeix, té la potència de canviar el que nosaltres ja hem considerat impossible, com en aquest cas: Quina altra cosa podem dir sobre la situació actual, de quin altre judici podem parlar? Hem de mirar el que li ha succeït a aquesta noia. En aquest moment no serveix la ideologia.

S'ha de veure la dada, perquè si no, no s'entén el que està succeint. Simplement no hi veiem. I el cristianisme es redueix a ideologia pura. Pot ser fins i tot teòricament perfecte, però és ideologia. Per aquest motiu, o partim de l'esdeveniment que s'ha apoderat de nosaltres o no sortim de atzucac. Perquè no serà cap dialèctica, discurs o raonament el que aconseguim treure'ns-en. De fet, com sabeu, no han fet més que incrementar la confusió.

Em sembla decisiu veure com el que has dit a la Jornada d'Inici de curs desafia aquesta confusió.

Carrón. En moltes ocasions ens sembla que els “fets”, com el que m'acabeu d'explicar, són massa fràgils. Pensem que seria més incident una cosa diferent, que convencés a molts, que creés de seguida un ampli consens. No obstant això, en Joan i Andreu havia començat ja a succeir alguna cosa i ells pràcticament no se n'havien adonat. Jesús els va conquerir a poc a poc. Però allà ja hi havia alguna cosa que es va anar revelant més determinant que tota la resta. I que ha canviat la història.

El que dius suposa una conversió també per a nosaltres, els que som aquí. Jo porto quinze dies que em tremolen una mica les cames: per les imatges que veus, pel que llegeixes, pel que escoltes, perquè el mal no et deixa igual, i el mal que estem veient et fa tremolar.

Carrón. Per això fa falta el silenci. Si no fem silenci, preval la confusió. El silenci no és un afegit; fer silenci és establir una lluita entre el fet i les imatges, entre l'esdeveniment i les nostres impressions, per tal que prevalgui el fet. Però

això requereix un treball per la nostra banda i amb els altres. O introduïm a la gent en el treball necessari perquè no prevalgui el més instintiu, o si no, preval la impressió de cadascú sobre l'esdeveniment. Certament la impressió que deixen les coses sembla “estadísticament” més forta que el que heu explicat d'aquesta noia. Però la impressió que ens susciten les coses no té la potència, la intensitat ni la veritat del que ha dit aquesta noia. Igual que tot el que estava succeint a l'entorn de Jesús no tenia la densitat ni l'abast del que estava succeint en Joan i Andreu, tot i que ningú se n'adonava.

O ens deixem impactar per l'esdeveniment que succeeix davant nostre, o som tots kantians, perquè estariem afirmant implícitament que els fets no poden portar a la veritat, és a dir, no poden ser portadors d'una veritat universal. En canvi, veiem que en l'experiència d'aquesta noia l'esdeveniment que ha viscut (la trobada amb una amiga de Madrid, l'abraçada que va rebre els dos dies que va passar allà) l'ha portada a una veritat universal, que té a veure amb la seva família, amb els seus

amics, amb la història. Que nosaltres posem la seva història com un fet a seguir, l'exemple d'un mètode, suposa un pas de consciència absolutament únic. D'aquesta manera comencem a tenir una posició veritablement original, enmig de la confusió, que pot fer-nos interlocutors de tots. Fora d'això només queda la dialèctica. Res de nou: predomina la idea de “passar per sobre” de l'altre. Però això és vell, ja ho hem vist: sempre la idea d'eliminar l'altre de la faç de la terra per afirmar-se a un mateix. Ja hem viscut una guerra civil amb les seves conseqüències lamentables, què més podem esperar de seguir aquesta mateixa lògica?

En aquest moment no serveix la ideologia. S'ha de mirar la dada, perquè si no, no s'entén el que està succeint. Simplement no hi veiem

Voldria traslladar-te una pregunta que em va plantejar una amiga. Jo tinc un judici al respecte, però voldria saber la teva opinió, que em donessis el “nihil obstat”...

Carrón. Ni ho somiis! Hem d'aclarir aquest punt perquè si no, no entenem què és l'experiència cristiana. Molt sovint la concebem de manera dividida: d'una banda hi ha l'experiència que faig jo i, de l'altra, l'autoritat, que ve a confirmar-me si la meva experiència és veritable. No! Potser no hem entès encara el primer capítol d'*El sentit religiós*: o el criteri últim de judici està dins nostre, per tant cada un té en si la capacitat de reconèixer la veritat i no necessita cap confirmació externa a l'experiència, o el criteri ve de fora, i llavors estariem tots alienats. Certament, cadascú tindrà després la responsabilitat de fer valer els criteris originals que pertanyen a la seva humanitat; en cas contrari, hom acceptaria com tots haver de dependre d'un criteri aliè, alienant, fruit de la mera reactivitat, o conformar-se amb el judici d'uns altres.

Imagina que apliques el que estem dient a Joan i Andreu; a qui podrien haver acudit perquè els donés la confirmació de l'experiència que estaven vivint? A Jesús no podia ser, perquè el judici era sobre ell mateix.

Als fariseus.

Carrón. Als fariseus, al sanedrí, a Pilat, a Herodes, a l'Imperi Romà ... Evidentment allà no haurien trobat cap confirmació. I no existiria el cristianisme!

D'acord, ja ho he entès...

Carrón. Ho has sentit altres vegades, però no vull deixar passar aquesta ocasió sense que ens adonem del que està en joc. Perquè, o bé el criteri per jutjar està veritablement dins de nosaltres, o el carisma s'esvaeix davant dels nostres ulls. Està en joc si el cor de l'home pot reconèixer la veritat. Certament no la pot inventar, però la reconeix tan bon punt la percep. En realitat, sense l'Esdeveniment no saps ni tan sols el que desitges. Tu

ho reconeixes només quan succeeix. Nosaltres podem desafiar a tothom justament per aquesta unitat de l'experiència. Don Giussani ens diu que la fe és una experiència present, la veritat de la qual troba confirmació en la mateixa experiència que faig, sense necessitat que algú me la confirmi des de fora. No necessito que ningú em digui que alguna cosa és veritable. Si vas a comprar-te unes sabates, no necessites que la dependenta et digui quines són les que corresponen a la mesura del teu peu: te les emproves i el peu t'ho confirma. Perquè si no,

la dependenta podria prendre't el pèl i vendre't les sabates que no aconsegueix col·locar a ningú. Compte! Nosaltres eduquem els fills pensant que, en el fons, ells no tenen originàriament en si mateixos el criteri per reconèixer el que és veritable, per confirmar si l'experiència que fan és vertadera o no. Per tant, la nostra capacitat educativa és igual a zero, perquè no els desafiem i no posem en marxa tot el dinamisme del seu cor, la totalitat del jo, perquè puguin aprendre de l'experiència. Això des del punt de vista educatiu és fonamental.

En aquest camí, en aquesta experiència, com hi entra l'autoritat?

En Joan i Andreu ja havia començat a succeir quelcom i ells gairebé no se n'havien adonat. Jesús els va conquerir a poc a poc. Però allí hi havia alguna cosa que es va anar revelant més determinant que tota la resta

{ Fer silenci és establir una lluita entre el fet i les imatges, entre l'esdeveniment i les nostres impressions, per tal que prevalgui el fet

Carrón. Una persona del Grup adult em diu: «Et puc comentar una cosa?». I jo per provocar-la li dic: «I per què m'ho preguntes a mi?». La *capo casa* [la responsable de la casa; *ndr.*] em contesta: «Perquè tu ets l'autoritat», com dient: «Ella explica una cosa, però només quan l'autoritat li ho confirmi podrà estar-ne segura». Li responc: «No, l'autoritat està dins d'ella, dins de l'experiència que ha fet ella». Ara bé, si Joan i Andreu no s'haguessin trobat amb Jesús, no haurien pogut experimentar la correspondència d'aquesta presència amb el seu cor. Per molta "autoritat" que tingués Jesús, sense aquesta experiència de correspondència amb el cor, no l'haurien seguit, no haurien pogut seguir-lo raonablement. La seva autoritat venia de fora, però ells la van reconèixer gràcies al que tenien dins. Al final, l'autoritat que tu segueixes no és simplement una realitat externa, sinó la que et permet una experiència de correspondència tal que el seu caràcter d'autoritat se t'impone des de dins de l'experiència. Si no, qualsevol podria exigir-te que el creguessis en virtut d'un principi d'autoritat. Hi ha molts bojos que diuen ser Napoleó, però no tenen cap autoritat sobre tu. I el primer que passa pel carrer no pot dir-te: «T'ho explico jo, perquè tu ets incapaç de comprendre la realitat». També al moviment n'hi ha alguns que et diuen: «T'ho explico jo». L'autèntic desafiament educatiu es troba en aquest nivell, perquè sempre hi ha algú que pretén explicar-te les coses, que diu saber més que tu. És d'una presumpció al·lucinant!

D'acord, però jo puc fer experiència i tot i així trobar-me amb contradiccions.

Carrón. Perfecte. Ara intenta mirar les contradiccions o objeccions a partir del que tu mateix has dit. La noia de la que em parlàveu al principi no ha acabat el seu camí. Demà quan torni a casa i al seu ambient, i es vegi bombardejada de nou per la ideologia ...

Ja m'ha escrit dient-me precisament això: «Tinc por del que passarà demà».

Carrón. El veritable problema no és la por de l'endemà, sinó si ella s'ha adonat del que ha viscut i del que ha arribat a afirmar el dia abans, quan ha sigut aquí, a Madrid. El problema no és dilluns, quan has d'afrontar el teu ambient; el problema és diumenge, si t'ha passat quelcom de veritable i ho has reconegut. El problema és la veritat del que vas viure "el dia abans".

Amb la convulsió d'aquestes setmanes, una de les coses que m'han semblat més impactants és descobrir que Crist no ve a garantir que ens posem d'acord en tots els detalls de la vida, quan jo em pensava que

sí, com si tot hagués de canviar immediatament segons els nostres plans.

Carrón. Això és importantíssim. Quan Nueva Tierra es va unir a Comunió i Alliberament, recordo els comentaris que em feien algunes mares dels que llavors eren vailets. Els fills tornaven a casa contents però els pares venien a dir-me: «Molt moviment, però el meu fill no fa res a casa, no estudia, no té cura de la família». Que l'esdeveniment sigui totalitzant no vol dir que hagi de desenvolupar-se fins a donar els seus fruits de forma immediata, sense necessitat de temps. La noia de qui parlem ha vist tot el que

O ens deixem impactar per l'esdeveniment que succeeix, o som tots kantians perquè estariem afirmant implícitament que els fets no poden ser portadors d'una veritat universal

havia de veure, però això no és el final del recorregut, no s'ha creuat de braços, ara ha de començar a comprovar a la vida si el que ha vist i reconegut resisteix els desafiaments del temps, del seu ambient, de la seva història. Òbviament es veurà desafiada per totes les raons que escolti al seu voltant, les dels seus amics i familiars, i haurà de comparar-les amb la seva pròpia experiència. Quan el Papa diu que hem d'iniciar processos es refereix precisament a això. Estem davant l'inici d'un procés, que requereix temps.

Permet-me anar fins el fons del que estàs dient. Quan jo m'adono que el Senyor no ve a aclarir-m'ho tot sinó a permetre'm fer un camí en la dificultat que tenim, molta gent em respon, especialment des del context de la crisi catalana: «Ja, però la intel·ligència de la fe ha de convertir-se en intel·ligència de la realitat, i per tant et porta a poder dir quelcom cert sobre cada detall de la realitat. I sobre la qüestió catalana s'ha de dir la veritat».

Carrón. Però quina és la veritat que es pot dir en aquest cas? Què és el que tu pots dir sobre la realitat? «Perdona'ls, perquè no saben el que fan»: aquesta és la veritat, el judici que Jesús afirmava davant dels que l'estaven crucificant. Aquesta és la novetat cultural, com hem vist en l'experiència del pres humiliat durant un escorcoll, que no paga als guàrdies amb la mateixa moneda, sinó que entén que l'han tractat tan malament perquè no han rebut la gràcia de l'encontre amb Crist que ell ha tingut. La seva reacció diferent va ser possible perquè Crist era present a la seva vida. Amb totes les conseqüències!

Certament nosaltres afirmem que la intel·ligència de la fe implica una intel·ligència de la

realitat. Tanmateix, no és veritat que el manifest que heu escrit a Catalunya no arribi fins aquí, fins a una intel·ligència de la realitat; arriba fins on pot arribar en aquest precís moment històric. Just el que ha succeït, la miraculosa experiència d'unitat entre vosaltres, que Crist ha generat, ha donat lloc a una altra manera de veure el problema que tothom ha d'afrontar. Un cop més, és l'inici d'un procés. El que ens ha testimoniats aquesta noia porta en si una promesa de canvi que és l'única esperança per Catalunya. Citant

un gran antecedent, el problema de l'esclavitud es comença a resoldre quan sant Pau escriu des de la presó a Filemó per tal que rebí a Onèsim, el seu esclau fugitiu, com a fill. Qui era sant Pau, què era aquest gest seu davant de totes les lleis de l'Imperi Romà?

Aquest exemple l'he posat les últimes setmanes a molts llocs, per ensenyar el potencial de determinats fets que succeeixen entre nosaltres, però la majoria et diu: «Ja, però no n'hi ha prou, fa falta "jutjar", dir sense mitges tintes la veritat».

Carrón. Hem d'entendre per què passa això. A una posició així li manca el reconeixement de la situació històrica de l'home i del necessari recorregut d'experiència implicat en el descobriment d'allò veritable. Fixem-nos en Jesús: hauria pogut acabar amb els que el portaven a la creu, els hauria pogut fulminar. I què va fer? Es va dirigir al Pare dient: «Perdona'ls perquè no saben el que fan». Això és dir la veritat o és mentir? És un judici vertader o no? Per què diu això Jesús? Perquè aquí està passant quelcom que només Jesús entén: Ell comprèn la situació històrica dels que té davant, plenament conscient que si no s'obren

Està en joc
si el cor
de l'home
pot reconèixer
la veritat. Sense
l'Esdeveniment
no saps ni tan sols
el que desitges.
Ho reconeixes
només quan
succeeix

Si Joan i Andreu no s'haguessin trobat amb Jesús,
no haurien pogut experimentar la correspondència
d'aquesta presència amb el seu cor

a una altra cosa no poden entendre el que Ell està fent, és impossible que ho entenguin.

Quan es reivindica un judici que “s’ha de fer”, sovint es concep el judici com a ahistòric, com si es dirigís a un home abstracte, normalment al marge de la història. Però l’únic home que existeix és l’home concret, l’home determinat per una història precisa. I hi ha persones que han tingut la sort d’haver conegut el cristianisme i n’hi ha d’altres que no. Per alguns el cristianisme és un fet present, per altres no. No existeixen homes “genèrics”, al marge d’això: tota la resta és una quimera. Jesús parla amb els únics homes que té davant, els del seu temps. I aquests, com que no entenen qui era el seu Pare perquè no havien trobat a Jesús, com Joan i Andreu –no els havia succeït l’esdeveniment cristià–, no podien adonar-se fins al fons del que Ell estava fent, ni de la gravetat dels seus actes.

Això vol dir que aquest judici està ple del desig que puguin arribar a comprendre?

Carrón. Evidentment! Si Jesús no hagués tingut aquest desig, per què entregaria la seva vida? Estava donant la vida per això. En aquell moment hauria pogut dir «Ni tan sols mentre dono la vida per vosaltres ho veieu, us n’adoneu?». Tanmateix, ni tan sols en aquell moment els ho va recriminar. Perquè s’adonava que seria una recriminació en abstracte, ahistòrica.

I això allibera. Si no ho entenem, cometem una injustícia en nom del “judici que s’ha de fer”, perquè jutgem els altres com si coneguessin l’esdeveniment cristià, demostrant que no som conscients de la novetat que ha introduït l’encontre amb Crist: una novetat cognoscitiva, no pas ètica en primer lloc. No som conscients de

l’abast cognoscitiu de l’encontre. El donem per descomptat. Si ens adonéssim que nosaltres podem viure i llegir la realitat com ho fem només per la gràcia de Crist que ha entrat en la nostra vida, mirariem a l’altre tenint en compte les condicions en les quals està i el que necessita per arribar a comprendre.

Quantes vegades cometem una injustícia total en nom del “judici”? Per això no n’hi ha prou dient: «Fa falta un judici». I no dic que no s’hagi de jutjar; el problema és si el judici és vertader i

té en compte l’home en la seva condició històrica i tots els condicionaments de la història que té al damunt. Perquè si no és així, el judici que dono és fals. Per això sant Pau diu: «No judiqueu res abans d’hora» (1 Cor 4,5), perquè no tenim tots els elements. I aquest és un problema de raó, de concepció de la raó: «A la terra i al cel hi ha més coses que les que pot imaginar la teva filosofia», diu Shakespeare a *Hamlet*.

No us estranyi, per tant, que molts no entenguin. Si vosaltres podeu entendre és perquè heu sigut aferrats per un cert encontre, heu

experimentat la potència dels fets que Crist genera entre nosaltres (com l’exemple de la noia o la unitat entre vosaltres). Si no fos així, seria com si Abraham es queixés a Déu: «M’has donat a aquests perquè entenguin, perquè arribin a una intel·ligència de la realitat i continuen igual, no entenen res». Com contestaria Déu? «Prou que ho sé: per això t’he cridat, perquè comenci a succeir quelcom davant dels seus ulls!». Sense entendre el mètode de Déu, ens enfadem amb els que no entenen, encara que siguin dels nostres. Hem de començar a entendre el mètode de Déu: Ell en crida a un per arribar a uns altres. El que és decisiu és que hagi arribat a un.

Sense aquesta experiència de correspondència, no haurien pogut seguir a Jesús raonablement. La seva autoritat venia de fora, però ells la van reconèixer gràcies al que tenien a dins

Un que tingui una consciència més gran...

Carrón. La mateixa de Déu, per l'experiència de la fe. Aquí es veu si nosaltres estem segurs, si partim d'una certesa per jutjar. Em pregunto si l'origen de certes "posicions culturals" no és aquest. Sovint partim del contrari, és a dir, d'una inseguretats existencial. I aquesta és certament incapaç de canviar la realitat. Aquí entra en joc la fe. És com si li plantegéssim una esmena a la totalitat al disseny de Déu quan pensem: «El camí ha de ser un altre, més incident; el de Déu és massa lent». Potser cal deixar oberta la possibilitat que siguem nosaltres els que estem equivocats! Si no es comprèn i accepta el mètode de Déu, llavors no ens adonem del que dos mil anys d'història cristiana i la nostra pròpia història han documentat. Pensem que Déu en realitat és una mica ingenu i que li hem de donar un cop de mà perquè pel seu camí no es canvia la realitat. D'aquí a la idea d'hegemonia –com una via que ens assegurï una incidència real i experimental– només hi ha un pas...

Aparentment sembla un judici molt dur perquè alguns d'entre nosaltres, quan parlen d'intel·ligència de la realitat, parteixen del desig d'arribar a un judici al detall, que no faci callar la veritat...

El problema és que s'està donant per descomptat què és la intel·ligència de la fe. El costat bo de la situació actual és que qui afirma un judici sobre la realitat, al que diu accedir mitjançant la intel·ligència de la fe, té un judici contraposat al que fa un altre de Comunió i Alliberament que viu a una altra regió.

Carrón. Quants cops l'anomenat "judici" no es defineix per la fe, sinó pel bàndol polític! Es parla de judici, però en realitat no és més que una opció política ja presa per raons que no neixen de l'esdeveniment de Crist que succeeix ara. Es parla d'arribar a la veritat, però a què anomenem veritat? En la major part dels casos aquesta veritat és una sèrie de doctrines, un paquet de veritats que nosaltres ja posseïm i que apliquem a les circumstàncies.

De fet, es dona per descomptada la intel·ligència de la fe i després s'extreuen les veritats (intel·ligència de la realitat) d'una altra font.

Que
l'esdeveniment
sigui totalitzant
no vol dir
que hagi de
desenvolupar-se
fins a donar
fruits de forma
immediata,
sense necessitat
de temps

Carrón. Evidentment. Kant també va fer-ho així. Per tant, el que alguns identifiquen com a cristianisme és només una moral kantiana: una sèrie de valors universals que s'afirmen al marge del seu fonament històric, que és Jesucrist. És una cosa que ja deia als meus alumnes fa anys: «El que enteneu per cristianisme en realitat és només Kant». Ara ho dic amb molta més consciència.

A vegades, en nom de Giussani, se'ns acusa de no fer judicis.

Carrón. Aquesta és la discussió. No es tracta que jo –o el moviment– no jutgi. El problema és que jo jutjo d'una manera diferent. Jesús jutja d'una manera diferent. O bé no està jutjant Jesús quan diu: «Perdona'ls perquè no saben el que fan»? Està fent un judici. I, quan va a casa de Zaqueu, està fent un judici sobre ell; és el mateix amb la Samaritana i amb l'adúltera. Però el seu judici no coincideix amb el moralisme dominant d'aquell temps ni amb el kantisme dominant d'avui. D'aquí sorgeix el problema. Com

es fa patent amb el Papa Francesc: sempre està fent judicis, però els seus judicis no coincideixen amb la mentalitat comuna. Allò contra el que Giussani lluitava era la mentalitat dominant, que tenim incrustada fins la medul·la...

M'han arribat a dir que el nostre comunicat sobre la situació a Catalunya és el clar exemple del no-res, de la derrota i de la incapacitat del moviment d'emetre un judici, d'estar present culturalment. Jo sempre he insistit que es tracta d'una nota feta entre persones d'opcions polítiques totalment diferents i que el fet diferencial, que no es dona en altres llocs de la societat catalana, és que, encara que pensin diferent, estan juntes. Això és un miracle que cal exposar a tothom.

Carrón. No perdeu el temps discutint. Que cadascú verifiqui en la realitat el judici que dona, que ho verifiqui en la seva pròpia pell! Que cadascú posi en joc els seu judici, les seves opinions, amb els companys de feina, a Facebook, amb els amics, en família. Llavors es veurà si respon a tot el repte que el problema implica. Si la veritat d'una postura, d'un judici, no es veu en l'experiència, no es convenç a ningú, tot i que ressusciti un mort (ho va dir Jesús a la paràbola del ric Epuló).

El que estem considerant ens diu també quina és la manera de guiar el moviment. La novetat pot no donar-se en nosaltres, sinó en altres, en una batxillera per exemple, com hem vist: nosaltres ens hem de fer seguidors d'aquell "fet" allà on succeeixi. Això és ser responsable. No us demano que succeeixi en vosaltres –ni seria sensat demanar-ho–, us demano seguir el que succeeix, on succeeix, en qui succeeix. Quan

Giussani comença a seguir els "impresentables" del CLU de Milà els anys 70, escandalitzant a molts del moviment, escull una opció. Molts llavors es van preguntar: «Però com pot ser que segueixi aquests universitaris impresentables?». Per Giussani aquella opció era la manera de guiar el moviment en aquell moment. I Giussani estava fent un judici arbitrari, allò era "autoritarisme" perquè ell podia permetre-s'ho, o bé estava obeint, estava seguint el que el Misteri estava fent esdevenir? Aquesta és la qüestió.

Perquè si nosaltres no seguim el que esdevé, el que fa un Altre, qui decideix quin camí prendre? Tendrem a posar-nos d'acord i buscar un consens. I això ho anomenem "comunió". Podeu dir-li consens, compromís, el que vulgueu, però serà només política. I jo seria el primer en esborrar-me.

Tinc una pregunta. Dius que cal mostrar aquests fets, com el que ha donat peu a aquest diàleg, perquè només s'entenen les paraules pels fets. En la Jornada

d'Inici de curs has citat la carta d'una persona que, tot i adherir-se a tots els gestos, ha perdut l'alegria i viu un formalisme. Al final has acabat dient que la diferència entre ideologia i tradició és que la memòria ha de viure d'un esdeveniment present, és a dir, que nosaltres hem de ser contemporanis a l'esdeveniment al lloc on es dona. Però el noi de la carta podria dir que era contemporani, perquè era allà; quina és la diferència?

Carrón. La diferència és si aquest fet contemporani és totalment determinant, com en el cas de la batxillera, fins a tal punt que torna a obrir l'horitzó. Per això al final de la meua lliçó he dit

que només qui està disposat a deixar-se determinar per l'esdeveniment de Crist que es fa present pot arribar a veure totes les dimensions de la fe, precisament a partir d'aquesta novetat. Si un gest del moviment no té com a objectiu final suscitar la memòria de la presència de Crist, l'única cosa que aconseguim és complicar-nos la vida encara més. Hom pot participar a tot sense que res no li serveixi. Tanmateix, això només és una reducció de l'experiència cristiana. Com pot una persona adherir-se a tots aquests gestos sense que això la determini? Giussani diu: «Atenció: podem anar a l'Escola de comunitat, podem anar a missa... i amb això no n'hi ha prou». Doncs jo estic dient això mateix. Quan això passa és perquè la vida del moviment s'ha reduït a un mecanisme: posem la nostra confiança en una participació mecànica.

Don Giussani va fer el moviment precisament perquè la participació mecànica en la vida de l'Església dels anys 50 amb les associacions catòliques plenes, amb les parròquies plenes, no engendrava un subjecte madur en la fe, un subjecte per al qual la fe estigués relacionada amb la vida. A l'institut Berchet va trobar-hi gent que després d'uns anys de parròquia ja estava desconnectada de la fe. Havien crescut en famílies cristianes: catecisme, confirmació, grups juvenils, de tot. Però això no havia engendrat res en ells. És per això que Giussani diu: «Atenció, que a nosaltres ens podria passar el mateix». I va generar el moviment precisament fent una crida a l'experiència, a la necessitat de verificar que la fe és pertinent a les exigències de la vida.

És important entendre que nosaltres correm el risc de repetir la paràbola de l'Església am-

brosiana dels anys 50. En aquell moment no hi havia cap heterodòxia en la tradició ambrosiana, no es discutia cap veritat en la societat milanesa, però la fe havia deixat de ser transmesa a causa d'un formalisme que avui tothom reconeix. I Giussani, com a mètode, què contraposa a tot això? Podia haver començat per tornar a fer catequesi. Tanmateix, va desafiar l'experiència dels nois i noies que tenia al davant. I va proposar-los el *raggio*. Els nois i noies preparaven l'ordre del dia i el distribuïen per les aules; des-

prés, durant el *raggio*, don Giussani els convidava a parlar només partint de la seva experiència. I deia: «No m'interessen els pensaments, parlem només de la vostra experiència». Volia evitar el formalisme, que algú pogués seguir GS formalment. I com que això era realment dramàtic, perquè qui conduïa el *raggio* s'estava allà sense saber per on podien anar els trets, alguns responsables li deien: «Per què no ens envies un esquema del *raggio*?». Com aquell qui diu: «Per què no m'envies el discurs i així jo, que sóc

un adult, el puc comentar i no m'he d'estar allà esperant a veure per on m'arriba un senyal, un suggeriment?». I don Giussani responia: «Ni parlar-ne!».

Nosaltres, els adults, ara, podem fer l'Escola de comunitat limitant-nos a comentar un text: d'aquesta manera evitem haver de parlar de la vida, parlar de l'experiència, respondre a les preguntes que té la gent. I això fa que s'insinuï el formalisme i es comenci a estendre. Si hom fa bé l'Escola de comunitat és impossible que arribi a la trobada sense una pregunta o surti sense que se li hagi dilatat el judici. Una vegada a l'Escola de comunitat es parlava de l'esperan-

No som conscients
de l'abast
cognoscitiu
de l'encontre.
Si ens n'adonéssim,
miraríem
a l'altre tenint en
compte les condicions
en les que està
i el que necessita
per arribar a entendre

A la Creu, Jesús comprèn la situació històrica dels que té davant, plenament conscient que, si no s'obren a una altra cosa, no poden entendre el que Ell està fent

ça. Una persona va intervenir dient: «Jo no tinc esperança». Feia referència a una situació problemàtica que vivia a casa. Havia fet tot el que estava al seu abast per resoldre-la i havia estat un fracàs. I em va dir: «No tinc esperança que les coses puguin canviar». Fins aquí ho hauria acceptat. Però el problema és que després em va dir: «He llegit l'Escola de comunitat i res no ha canviat». Aleshores li vaig respondre: «Tu no has fet ni un minut d'Escola de comunitat, perquè l'Escola de comunitat diu tot el contrari. Tu mesures la teva capacitat d'esperança per la teva capacitat de resoldre les coses, de canviar les coses. Don Giusani, en canvi, afirma que el motiu el punt de partença de l'esperança és allò que la fe ha reconegut». Afrontant el problema de Catalunya, si per nosaltres l'esperança és que demà puguem canviar alguna cosa, estem derrotats de bon començament. Si el punt de partença és allò que hem reconegut en aquesta noia de la qual parlàvem al principi, tenim tota l'esperança del món.

Quan aquest matí has acabat la lliçó he pensat: realment som gent preferida. Perquè hom arriba aquí amb tota l'ansietat que li crea la situació de Catalunya, la de casa seva, la dels seus fills, arriba aquí amb tota la seva necessitat, i per un moment tot això continua essent-hi, però compta més una altra cosa, preval una altra cosa. A mi m'interessa això. I dins d'aquest prevaler d'una altra cosa, aquest matí has dit quelcom preciós, em refereixo a les dades i les imatges. M'adono que aquesta setmana he perdut el temps mirant les imatges, els diaris, les informacions sobre Catalunya. Em dominava una impressió. Davant d'això tu dius: si no fas espai perquè reposi allò que ens diem, et converteixes en un tertulià.

Alguna cosa ha de passar davant nostre, perquè si tu no ho veus... Has d'estar davant de la batxillera; si no, seguiràs amb els teus esquemes.

Carrón. Exactament. La batxillera és el punt de partença, el fet que m'omple de silenci. Un silenci carregat d'aquest fet que és astorador que succeeixi. Si no ens cal el silenci, no ho hem d'atribuir a la falta de pietat: és que no passa res que ens faci callar d'una vegada. Aquest estiu un noi universitari, en una trobada de responsables,

m'explicava un acte que havien fet amb una persona molt coneguda durant les vacances comunitàries. Ell conduïa l'acte i es va adonar que tant ell com el convidat no sortirien com havien entrat, tal era la intensitat humana de la trobada. I deia: «Això només s'explica perquè Ell està present: hi és si actua». Em deia que normalment, quan acaba un acte d'aquesta mena, van a prendre una canya amb els amics per comentar-lo. Aquesta vegada no va poder: «Me'n vaig haver d'anar a la meva habitació per fer una estona de silenci». Un noi universitari que des de l'impacte

amb la realitat, des d'allò que succeeix, reconeix a Crist i això l'omple de silenci, sense solució de continuïtat. La qüestió és si nosaltres tenim la paciència d'educar persones així, que no visquin fragmentades. Si no, el silenci serà un afegit només per persones piadoses, per als qui no tenen gaire coses a fer.

Ajuda'm a afrontar el mal objectiu que veig aquestes setmanes. Tot el problema que estem vivint està generant un mal, un dany indubtable entre amics, en famílies, amb expressions d'odi, reactivitat. Em produeix molt dolor. El mal existeix, fa mal i hauríem de ser capaços de dir "això és un mal".

Hem
de començar
a entendre
el mètode de Déu:
Ell en crida un per
arribar a uns
altres.
El que és decisiu és
que hagi arribat
a un

Es parla de “judici”, però en realitat no és més que una opció política ja presa per raons que no neixen de l'esdeveniment de Crist que succeeix ara

Carrón. Aquí hi ha una cosa decisiva: com reaccionem nosaltres davant d'aquest mal? Déu tindria tots els ressorts al seu abast per aturar el mal i no ho fa, i això ens escandalitza. Això vol dir que a Déu li interessa menys aquesta circumstància o més aviat sap que les nostres reaccions no generen la resposta, no mouen l'altre? Pensem que Déu és un ingenu perquè pretén canviar el món morint a la creu? O més aviat és l'únic que no es deixa atrapar per l'espiral de la violència?

El mal fa mal, com tu dius. I això certament deixa ferides, fa mal. Aleshores què fem? ¿Què és el que hem vist en Jesús? En Ell el mal no venç, la ferida que li ha provocat el mal no l'ha portat a l'odi, a la violència. Ni tan sols va dir: "És igual, no és tan greu", sinó: "Perdona'ls perquè no saben el que es fan", "Si és possible, allunyeu de mi aquest calze". No va haver d'edulcorar el mal o mirar cap a una altra banda per poder fer aquesta afirmació. Un cop que tu dius "això és dolent", què és el que fa possible que el mal no venci en tu? Gràcies a la seva relació amb el Pare, el mal no va vèncer en Ell. Jesús va trencar l'espiral del mal. Si nosaltres deixem de mirar com el mal no va vèncer en Jesús, entrem de fet en la mateixa espiral que va portar a la Guerra Civil. O que pot portar a una fractura pitjor.

És com el qui va començar primer. No serveix, no ajuda.

Carrón. Exacte.

Encara que tu tinguis tota la raó, no serveix.

Carrón. La qüestió és que perquè l'altre la pugui reconèixer i pugui donar un pas, cal que jo li posi davant una altra cosa que sigui absolutament més fascinant que "la seva raó", com li ha passat a la batxillera que esmentàvem al principi. Si no hagués vist el que va passar a Madrid aquests dies, aquesta noia seria una víctima més de la ideologia, una persona temptada per la violència, malgrat si mateixa. La clau és si passa alguna cosa, un esdeveniment que sigui més determinant que la ideologia. Això ens sembla ingenu, sembla poca cosa respecte a tota la propaganda que han patit aquests xavals durant mesos, perquè el poder té una capacitat de propaganda que ens desborda ...

La propaganda és bestial.

Carrón. És bestial, però ens provoca a comprendre millor què significa aquesta afirmació de don Giussani quan va dir que com més durs són els temps més és el temps de la persona. És un desafiament cultural per nosaltres, que pensem que l'única alternativa és un contraatac al mateix nivell. Decidim: o Giussani no s'assabentava de les coses, és a dir, era un ingenu total en dir aquestes coses, o és l'únic que creu veritablement en el jo, en el fet que el jo no està totalment determinat pels factors històrics anteriors —pel que es refereix a la noia catalana, per la ideologia mamada durant anys—, sinó per la consciència generada per l'esdeveniment cristià que té de si mateix. Exactament com li ha passat a aquesta noia...

Quan
Jesús diu:
"Perdona'ls
perquè no saben
el que fan"
està fent un
judici. Però el seu
judici no
coincideix
amb el moralisme
dominant